

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P8_TA(2019)0128

Az interszexuális személyek jogai

Az Európai Parlament 2019. február 14-i állásfoglalása az interszexuális személyek jogairól (2018/2878(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. és 10. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak 21. cikkére,
- tekintettel az Európai Szociális Chartára, különösen annak 11. cikkére,
- tekintettel a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel az Európai Bizottság által 2011-ben közzétett, „A transznemű és az interszexuális személyek” című jelentésre,
- tekintettel a Bizottság által támogatott „Health4LGBTI” elnevezésű kísérleti projekt zárójelentéseire az LMBTI-személyek által tapasztalt egészségügyi egyenlőtlenségekről,
- tekintettel a homofóbia, illetve a szexuális irányultságon és a nemi identitáson alapuló megkülönböztetés elleni európai menetrendről szóló, 2014. február 4-i állásfoglalására²,
- tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2015)” című 2016. december 13-i állásfoglalására³,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) „Az interszexuális személyek alapvető jogainak helyzete” című, 2015. májusban kiadott tanulmányára⁴,

¹ HL L 315., 2012.11.14., 57. o.

² HL C 93., 2017.3.24., 21. o.

³ HL C 238., 2018.7.6., 2. o.

⁴ <https://fra.europa.eu/en/publication/2015/fundamental-rights-situation-intersex-people>

- tekintettel a FRA „A gyermekek jogaival kapcsolatos alsó korhatárra vonatkozó követelmények felmérése az Európai Unióban” című, 2017. novemberi online kiadványára¹,
 - tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2018. évi alapjogi jelentésére,
 - tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,
 - tekintettel a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezményre,
 - tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének az interszexuális személyek emberi jogainak előmozdításáról és a velük szembeni megkülönböztetés megszüntetéséről szóló, 2191(2017). számú állásfoglalására,
 - tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosának az emberi jogokról és az interszexuális személyekről szóló 2015. évi jelentésére,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel az ENSZ kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódok vagy büntetések elleni küzdelemmel foglalkozó különleges előadója által készített 2013. évi jelentésre,
 - tekintettel a 2006 novemberében elfogadott Jogjakartai Alapelvekre (a nemzetközi emberi jogi jogszabályok szexuális irányultsággal, nemi identitással, nemi önkifejezéssel és nemi jelleggel kapcsolatban történő alkalmazására vonatkozó alapelvek és állami kötelezettségek) és a 2017. november 10-én elfogadott 10 kiegészítő elvre („plusz 10”),
 - tekintettel az interszexuális személyek jogairól a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett kérdésekre (O-000132/2018 – B8-0007/2019 és O-000133/2018 – B8-0008/2019),
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság állásfoglalási indítványára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az interszexuális személyek olyan fizikai nemi jellegekkel születnek, amelyek nem illeszkednek a női vagy férfi testek orvosi vagy társadalmi normáihoz, és ezek a nemi jellegbeli különbségek megnyilvánulhatnak az elsődleges nemi jellegekben (mint

¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/mapping-minimum-age-requirements-concerning-rights-child-eu>

például a belső és külső nemi szervek, a kromoszóma- és a hormonszerkezet) és/vagy a másodlagos nemi jellegekben (mint például az izomtömeg, a szőrzet és a testmagasság);

- B. mivel az intersexuális személyek többszörösen ki vannak téve az erőszaknak és a megkülönböztetésnek az Európai Unióban, és ezek az emberi jogi jogsértések továbbra is széles körben ismeretlenek a nyilvánosság és a politikai döntéshozók előtt;
- C. mivel az intersexuális gyermekeken nagy arányban végeznek műtéteket és orvosi kezeléseket, noha a legtöbb esetben ezek a kezelések orvosi szempontból nem szükségesek; mivel a plasztikai műtéteket és a sürgős műtéteket csomagként lehet javasolni, ami megakadályozza, hogy a szülők és az intersexuális személyek teljes körű tájékoztatást kapjanak az egyes műtétek hatásáról;
- D. mivel az intersexuális gyermekeken végzett műtéteket és orvosi kezeléseket előzetes, személyes, teljes körű és tájékozott döntésen alapuló beleegyezésük nélkül hajtják végre; mivel az intersexuális személyek nemi szerveinek megcsonkítása egész életen át tartó következményeket, például lelki traumát és testi fogyatékoságot okozhat;
- E. mivel a más kisebbségi és marginalizált csoportokhoz tartozó intersexuális személyeket és intersexuális gyermekeket még jobban marginalizálják és társadalmilag kirekesztik, valamint az erőszak és a megkülönböztetés veszélyének vannak kitéve ezen identitásaik miatt;
- F. mivel a legtöbb uniós tagállamban a fogyatékosággal élő intersexuális gyermekén és intersexuális személyén műtetet lehet végezni a törvényes gyámja hozzájárulásával, függetlenül attól, hogy az adott intersexuális személy saját maga képes-e a kérdésben döntést hozni;
- G. mivel sok esetben a szülőkre és/vagy a törvényes gyámokra erőteljes nyomást gyakorolnak annak érdekében, hogy döntést hozzanak, anélkül, hogy teljes körű tájékoztatást kapnának a gyermeküket érintő, egész életen át tartó következményekről;
- H. mivel az intersexuális személyek közül sokan nem férnek hozzá teljes mértékben a rájuk vonatkozó egészségügyi dokumentációkhoz, és ezért nem tudják, hogy ők intersexuális személyek, vagy nem tudják, hogy milyen orvosi kezelésben részesültek vagy részesülnek;
- I. mivel az intersexuális variációk továbbra is betegségként vannak besorolva, például az Egészségügyi Világszervezet Betegségek Nemzetközi Osztályozásában (BNO), anélkül, hogy rendelkezésre állnának a kezelések hosszú távú sikerét igazoló bizonyítékok;
- J. mivel egyes intersexuális személyek nem azonosulnak a születéskor orvosi szempontból kijelölt nemükkel; mivel a nemi hovatartozás önrendelkezés alapján történő jogi elismerése csak hat tagállamban lehetséges; mivel számos tagállamban a nemi hovatartozás jogi elismeréséhez továbbra is előírják a sterilizációt;
- K. mivel a megkülönböztetés elleni jogszabályok uniós szinten és a legtöbb tagállamban nem említik a nemi jellegen alapuló megkülönböztetést, azt akár önálló kategóriaként, akár a nemen alapuló megkülönböztetés egyik formájaként értelmezve;

- L. mivel sok interszexuális gyermek szenved el emberi jogainak megsértését és nemi szerveinek megcsönkítését az Európai Unióban, amikor nemi „normalizáló” kezeléseknek vetik alá őket;
1. megállapítja, hogy sürgősen foglalkozni kell az interszexuális személyek emberi jogainak megsértésével, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek javaslatot az e kérdések kezelését célzó jogszabályra;

Egészségügyi kérdésként való kezelés és kórossá minősítés

2. határozottan elítéli a nemi normalizáló kezeléseket és műtéteket; üdvözli azokat a jogszabályokat, amelyek tiltják az ilyen jellegű műtéteket (mint például Máltán és Portugáliában), és ösztönzi a többi tagállamot is, hogy mielőbb fogadjanak el hasonló jogszabályokat;
3. hangsúlyozza, hogy megfelelő tanácsadást és támogatást kell biztosítani a fogyatékossgal élő interszexuális gyermekek és interszexuális személyek, valamint szüleik vagy gyámjaik számára, és teljes körűen tájékoztatni kell őket a nemi normalizáló kezelések következményeiről;
4. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák azokat a szervezeteket, amelyek az interszexuális személyek elleni megbélyegzés felszámolására törekednek;
5. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék az interszexuális civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatásokat;
6. felhívja a tagállamokat, hogy javítsák az interszexuális személyek hozzáférését a rájuk vonatkozó egészségügyi dokumentációhoz, és biztosítsák, hogy csecsemőkorban vagy gyermekkorban senkit se vessenek alá szükségtelen orvosi kezeléseknél vagy sebészeti beavatkozásoknak, garantálva ezáltal az érintett gyermekek testi épségét, önállóságát és önrendelkezését;
7. úgy véli, hogy az interszexuális változatok patologizálása az interszexuális személyek esetében veszélyezteti a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményben rögzített, a lehető legjobb egészségi állapothoz való jog maradéktalan érvényesítését; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy az interszexualitást ne tekinték kóros állapotnak;
8. üdvözli, hogy csak részben ugyan, de megszüntették a transznemű identitás kórossá minősítését a BNO tizenegyedik felülvizsgált változatában (BNO-11); megjegyzi azonban, hogy „a gyermek nemének nem megfelelő gyermekkori magatartás” kategória betegségnek minősíti a nem szerinti normatív magatartástól eltérő gyermekkori magatartást; ezért felszólítja a tagállamokat, hogy a BNO-11-ben szüntessék meg ezt a kategóriát, és a jövőbeli felülvizsgált BNO-t hozzák összhangba nemzeti egészségügyi rendszereikkel;

Személyazonosító okmányok

9. hangsúlyozza a rugalmas születésnyilvántartási eljárások fontosságát; üdvözli azokat az egyes tagállamokban elfogadott jogszabályokat, amelyek lehetővé teszik a nemi hovatartozás önrendelkezés alapján történő jogi elismerését; ösztönzi a többi tagállamot, hogy fogadjanak el hasonló jogszabályokat, többek között – amennyiben azt továbbra is szerepeltetik a nyilvántartásokban – a nemi jelölés, valamint a születési anyakönyvi

kivonatokban és a személyazonosító okmányokban feltüntetett név megváltoztatására irányuló rugalmas eljárásokat (ideértve a nemi szempontból semleges nevek használatának lehetőségét is);

Hátrányos megkülönböztetés

10. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Unióban nem ismerik el, hogy a megkülönböztetés egyik alapja lehet a nemi jelleg, ezért kiemeli e kritérium fontosságát, hogy biztosítsák az interszexuális személyek igazságszolgáltatáshoz való jogát;
11. felhívja a Bizottságot, hogy segítse elő az ezzel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét; felhívja a tagállamokat, hogy fogadják el az interszexuális személyek, köztük az interszexuális gyermekek alapvető jogainak megfelelő védelmét, tiszteletben tartását és előmozdítását biztosító szükséges jogszabályokat, amelyek a megkülönböztetéssel szemben teljes körű védelmet biztosítanak;

A nyilvánosság szemléletformálása

12. felhívja az érintett érdekelt feleket, hogy végezzenek az interszexuális személyekkel kapcsolatos kutatásokat, azonban szociológiai és emberi jogi szempontból, nem pedig orvosi szempontok alapján;
13. felhívja a Bizottságot, hogy az európai referenciahálózatokkal összefüggésben biztosítsa, hogy az uniós források ne támogassanak olyan kutatási vagy egészségügyi projekteket, amelyek továbbra is hozzájárulnak az interszexuális személyek emberi jogainak megsértéséhez; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassanak és finanszírozzanak olyan kutatásokat, amelyek az interszexuális személyek emberi jogi helyzetét vizsgálják;
14. felhívja a Bizottságot, hogy alkalmazzon holisztikus és jogokon alapuló megközelítést az interszexuális személyek jogaival kapcsolatban, és koordinálja jobban a Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság, az Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság, valamint az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság munkáját az interszexuális személyeket támogató következetes politikák és programok biztosítása érdekében, ideértve az állami tisztviselők és az egészségügyi szakemberek képzését is;
15. felszólítja a Bizottságot, hogy az LMBTI-személyekkel kapcsolatos intézkedések jelenlegi időszakra vonatkozó többéves listáját illetően erősítse meg az interszexuális dimenziót, valamint hogy már most készítse elő a következő többéves időszakra (2019–2024) vonatkozó stratégia megújítását;
16. felhívja a Bizottságot, hogy segítse elő az interszexuális személyek emberi jogainak és testi épségének védelme terén a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztását;
 - o
 - o
 - o
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének.